

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt
Fél évre 3 „
Negy. évre 1 frt 50 kr.
Egy szám ára 5 kr.

Hirdetések és nyilt-
téri közlemények
jutányosan közöltetnek.

VÉGVIDÉK

Politikai lap.

Szerkesztőség:

Starecsovai ut 3 sz. a.

Kiadóhivatal:

József főherceg
utca 11 szám.

Közlemények a szer-
kesztőségbe, előfize-
tési és hirdetési díjak,
úgy a lap szétküldé-
sére vonatkozó pana-
szok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap, szerda és
péntek reggel.

Főszerkesztő:

Feymann Gyula.

Felelős szerkesztő:

Dr. Hódy Antal.

Hirdetések

Vi: Simon nyomdájában is felvételnek.
Starecsovai utca 3. szám.

Egyházi dolgok.

A római katolikus hitközség ke-
belében a múlt napokban voltak a vá-
lasztások, a mely alkalommal az egy-
háztanácsba a magyarok közül is be-
választottak egy pár új tagot, a régi-
eken kívül. Megemlékeztünk már erről
előbb is, de most újlag kiterjeszke-
dünk a dologra, mert igen fontos és
örvendetes esemény számba megy a
magyar elemnek az eddig „németnek“
nevezett egyházban való térfoglalása.

Köztudomású dolog, hogy a ma-
gyar állameszme erősítésének tudata
országszerte meg-meg nyilatkozik nem
magyar ajku honfitársaink részéről, s
különösen a testületi életben látjuk a
magyarság terjesztését önként felvillan-
ni. Ugyiszólván nap-nap után hallunk
hírt, hogy ez vagy amaz a községi
képviselő, iskolai, egyházi hatóság
hozta be a német helyébe a magyar
nyelv kötelező voltát a közéletben, is-
kolákban, templomokban. Szinte érezni
lehet, mint jut egy-egy lépéssel előbbre
a magyar államegység eszméje, s mint
fejlődik maga a hazafias törekvés köz-
ség, s egyház is az új intézmény ha-
tása alatt.

Pancsován egyetlen egy tiszta ma-
gyar egyház sincsen; mert a legma-
gyarabb, az ev. református gyüleke-
zetben is a híveknek több mint egy-

harmada német; az ág. evang., a zsidó.
és a rom.-kath. vallás felekezettüknek
pedig csak egy igen csekély százalé-
kát képezik a magyar anyanyelvűek.
Azonban a németiség túlsúlyának da-
czára a három előbb nevezett egyház
vallási és községi életében azt tapasztal-
tuk, hogy a magyar nyelvnek, a
magyar államiság érzetének megadták
az egyház intéző férfiai a megillető
helyet úgy az isteni tisztelet körül,
mint a külső képviselő tekintetében.

Egyedül a róm. kath. egyház volt
az, melyben a német konservativizmus
a magyarság terjedését teljesen hát-
térbe szorította, s egész az utóbbi
időkig alig lehetett észrevenni, hogy
magyar hívei is lennének a r. kath.
hitközségnek. Az általános német szel-
lemű vezetésen kívül még sok kisebb
nagyobb jelentőségű momentumot le-
hetne felhozni e részben, mint pl. a
magyar nyelvnek absolute kizárását a
hitközségi életből, a kétféjű sasokat a
czéhek lobogóján, a márcziusi 50 éves
fordulón a lobogó hiányát a hitközségi
épületről stb., a melyek mind a német
szellemhez való legszívósabb ragasz-
kodást bizonyítják. Pedig hiszen éppen
a kath. egyházban van legnagyobb
számmal képviselve a magyar elem; az
intelligenciának túlnyomó része a kath.
hitet követi.

Ezért emlékszünk meg örömmel
a múltkori választás eredményéről,
mert az egyrészt arra enged követke-
zteni, hogy maguk a hitközség intéző
körei kezdik belátni, hogy a magyar
elem érvényesülése elől többé el nem
zárkozhatnak, másrészt pedig az az
egy pár magyar tanácsstag reményt
nyújt arra, hogy lassanként a „német“
egyházból ha nem is tiszta magyar,
— de legalább „német-magyar“ egy-
házat alkotnak.

Talán sikerülend majd e magyar
tanácsbelieknek azt a régi óhajunkat
is megvalósítani, hogy néha napján
magyar misét is hallgassanak a
hívek, mert bizony ha szó fért a hit-
községben eddig uralkodott szellemhez:
mit szóljunk magának az egyházi szol-
gálatnak a magyar híveket teljesen
ignoráló gyakorlásához? Ha egyes,
tiszta német falvak behozták már a
magyar tanyelvet és a magyar isteni-
tiszteletet a német mellett, — nemde
jogosan elvárhatnók-e a pancsovai
róm. kath. egyház papjaitól is, hogy
a magyar istentiszteletet is behozzák,
nagy számú magyar és túlnyomó rész-
ben az értelmiséghez tartozó hívei
kedvéért.

Hát éppen csak a kath. plébánia
volna az, mely nem követi a többi
helybeli lelkészek példáját, azokat, a

TÁRCZA.

A kis hadnagy.

Irta: Schauschek Gábor.

Messze, messze beláttunk a fenyves mé-
lyébe, ragyogott, fehérlött a szirnyos hó min-
den ágon, minden kicsi tülevélén. Az erdő cse-
des templomi hangulatot keltő morájába élesen
csapódott bele az öreg Vulcán szeges botjának
koppanása, érdes, recsegő hangja.

Más neve volt az öregnek, de abban a
meseországban, melyet Selmecnek hívnak, az
akadémia fiatalága mindenkinek ad valami be-
céző, vagy mardosó szatiraju gúnynevet, mely-
től csak egy újabb, vagy a halál váltja meg.
Bicegett az öreg, rátapadt a „bice-boca
isten“-nek, a kovácsok ősapjának neve.

A szélaknai út fordulójánál (az öreg csak
régii néven „Kehrnnek“ említette) megállott, fel-
mutatott a feszületre.

— Látja öcsém, ott állottunk sokan, na-
gyon sokan negyvenkilenc esztendővel ezelőtt:
1849-ben febr. 24-én öregek, fiatalok és talál-
gattuk a fegyverropogásból, tartják-e még a
nógrádi fiuk magukat?

A 33. honvédszászlóalj verkedett a dan-
dárallal: egy tiz ellen. Átronult városunkon
Görgey egész serege, ezeknek kellett a vissza-
vonulását védeni.

Csupa katonának nem való ember ostrom-
olta a feszület alatt az eget imádsággal, ke-
serű szemrehányással: Isten, magyarok Istene,
te hagynád elveszni a mi hazánkat!? Annak

a sok tótnak, németnek egy volt az érzése mi
velünk.

Szálingózó sebesültek elcsigázva vándor-
rogtak felénk; mindegyiknek akadt támoga-
tója, elszedték felszerelésüket, vittük befelé
Selmecre. Tőlük tudtuk meg, hogy alkonyat-
kor megkezdik a visszavonulást. A mi szán,
meleg gunya kellett, előteremtettük, ne essék
foglalul egy se.

Aztán jött a sötétben a megfogyott zász-
lóalj: fáradtan, megtépre, lerongyolva. Sort ál-
lott nekik a város: kinek egy kis szalonát,
pálinkás butykost, dohányt nyomtak a fagy-
tól gémberedő kezébe, tömték a tarisznyába;
ami ép-kézláp legényember volt a városban,
az elment velük, mi többiek haza; jött az
ellenség.

Ott bicegtem fel-alá a lépcsőházban; ke-
serű várakozás volt az. A velem egykoru le-
génynépség mind elment októberben Beniczky
Lajossal, a késlekedők meg most Görgeyvel.
Nekem egyedül jutott ki az, hogy szülőváro-
somban megvárjam az ellenséget.

Jött; portyázói ellepték a várost és mi-
kor meggyőződtek, hogy nincs honvéd a vá-
rosban, bevonult az egész dandár.

Erős csapatok maradtak a kapunál, min-
den utcán, a többi lassan oszlott el szállásaira;
a város emberei vezették. Ismételtették, hogy
csak jó ellátásban részesítsük őket, éjszakára
világos legyen minden ablak, mert a katonák-
nak megvan hagyva, hogy nem szabad lefe-
küdniök.

Mihozánk egy lányosarcu kis vadászhad-
nagy jutott egy tucat vadászszal.

Elsodálkozott, mikor németül beszél-
tünk vele.

Kiadta a legényeknek a parancsot, hogy
rakják le a fegyverzetet, szereléseket, iparkod-
janak mentől hamarabb enni valamit, mert nem
lehet tudni, mikor lesz a riadó.

Apám, anyám meghitták vacsorára, én
lenn maradtam a földszinti nagyteremben, gon-
doskodtam, hogy cselédeink hamarosan előte-
remtsenek mindent, amit az éhes, szomjas nép-
ség kívánt. Fáradtak voltak, elcsigázta őket a
had munkája, a szokatlan erős tél.

Keserű elégtétellel láttam, mint nyitja
egyik-másik könnyebb sebén a köteléket. Besz-
zélgetésükből kivette, hogy nem hiszik se-
hogyan, hogy egy zászlóalj volt csak a vissza-
vonuló honvéd-sereg hátvéde. Füstös, átázott
volt rajtuk minden ruhadarab, nem is voltak
oly fenhéjázók, mint a katonák rendszeren, szo-
moruak voltak, inkább, sajnálták elesett baj-
társaikat.

Odabenn e ak rám vártak, a nap izgalmai
után beállott a lehángoltság, csak úgy immel-
ámmal eddegéltünk, a kis hadnagy azonban
derekasan hozzálátott. Nehezen, vontatottan ment
a társalgás, apám pár szóval tudomra adta
töltögetés közben, hogy a hodrusi völgyben
Pusztelnik alezredes zászlóalját tönkretették.
Még ez is. Egygyel több ok, hogy gyűlöljem
a németet.

De a kis hadnagy olyan elfogulatlanul
beszélgetett: a másfél éves katonának a szíve
még nem kérgesedett. Elmondta, hogy ő Josef
Wiesnbacher, Bozen mellett lakik édes anyja,
a kit nagyon szeretnek, mert öten vannak test-

kik csak magyarul értik az evangéliumot? Utóbbi időben kísérlet tétetett az iránt, hogy vasárnaponként ne csak németül, hanem magyarul is felolvassák az evangéliumot; ez a csekélyke térfoglalása a magyar nyelvnek zsufo-lásig megtöltötte a templomot, — de minden ok nélkül csakhamar megszűnt hangzani a magyar szó a misék-nél. Ugy tudjuk, hogy nem plébáno-sunkon mulik a magyar misék beho-zatala; mert az ő hazafias, s magya-ros érzelmei mindnyájunk előtt ösme-retesek; de annál inkább csodálkozunk, hogy ő, a magyar lelkész társai élén le nem küzdí azokat a kicsinyes oko-kat, a melyek a magyar istenítisztelet behozatalát gátolják.

Talán az ujonnan megválasztott magyar egyháztanács-tagoknak sikerül oda hatniok, hogy az isteni tiszteletet is részben megmagyarosodjanak, s nem fogják elvárni, míg magok a hi-vek fogják kérelmezni illetékes hely-ről, hogy nekik is engedjék meg magyarul meghallgatni az evangéliu-mot, épúgy mint a protestánsoknak.

Megkinzott huszárok.

Nem régen történt, hogy a Bécsből Magyarországra helyezett nyalka Vilmos huszárok egy eskadronja Pancsovára került s elhelyeztetett a király és az újfalvi úta-kon levő lovassági kaszárnyákba.

Nem régen történt, de azért máris igen gyakran szivárogtak ki e hideg épü-letekből szomorúbbnál szomorúbb hírek azok-ról a válogatott brutalitásokról, amelyekkel ott a szép huzsárfiukat kinezik.

Nemsokára e panaszokat puskaropo-

vérek, a négy bátyja is katoná. Nagyon óvta őt a jó asszony a szép lányoktól, de ő látja, hogy nem olyan ország ez, amilyennek odakinn gondolják, ha most föl is támad „gegen un-sern Kaiser.“

Csöndes áhitattal mutatja a kis feszüle-tet, melyet bucsuzáskor kapott, naiv hittel be-szélte arról, milyen öröme lesz édes anyjának, ha hazatér.

Az éa jó anyám is gondolt arra, hogy bátyám, meg öcsém ott cipelik Besztercebánya felé hóban, fagyban a nehéz puskát, gondolt arra a jó asszonyra messze Tirolországban, ki-nek a fia most itt ül az asztalnál. — elfeledte, hogy ellenség — és beszélgetett vele az ő lágy csöndes hangján, míg mi ketten apámmal a mi elesett harcosaink meredt holtte-it láttuk magunk előtt és hallgattunk komoran.

Végül azonban mégis én maradtam egye-dül fiatal vendégünkkel; csöndeskén iszogattuk a jó börszönyi bort, lassan, mintha elfeledtük volna, hogy milyen tengeremlység van közöt-tünk.

A hajnali gyülekezésre megélenkült a vá-ros, a szűk utcákon két oldalt állottak a ka-tonák, hogy az ut közepe szabadon maradjon a járó-kelő tiszteknek.

A fakó februári derengésben alig suhant végig egy kis szellő; a katonák fázósan dör-zsölték kezüket, a vadászok kalapjain lombán bozolódt fel a kakastoll.

Egyszerre nagy riadalom támadt a béla-bányai kapu felől, a zavaros kiáltozás közben egy vadul vágató paripa patkócsattogása hal-latszott ki.

Egy szál huszár vágatott lefelé a főt-cán, zuzmarás volt csákója forgójától végig minden rajta. Valami vakmerő vén katoná le-hetett; öklelőző, hatalmas, bajusza alól vad rikoltással fúzelte lovát, széles kardja jobbra-balra vágott. Leért a kamaraházig, szeme vé-gig vágott az utcán jobbra-balra az antali kapu felé, meg fel a tót templomnak, aztán hirtelen megfordult.

Elszönyvedtek, a halálba megy vissza,

gások váltották fel, amelyek gyors egy-másutánban 3, a legszebb korában levő le-gény életét oltották ki örökre.

A közönség körében azok, akik még érdeklődnek az efféle csökélységek iránt — ekkor már megcsóváltak a fejüket; de ren-dőrségünk semmiféle oly intézkedés meg-tételéről nem adott életjelt, amely a kin-zásoknak e kaszárnyákban elejét vehetné.

Igy történt aztán, hogy alig győ-keredzett meg kint a temető esendjében a három, halálba kergetett huszár frissen emelt sirhantján a tavaszi fű, már újra kezdetét vették az embertelen kinezások az efféle kedélyességekhez hozzászórt ka-szárnyaépületek udvarán.

A kinzottak eleinte sóhajtoztak, azu-tán panaszkodtak, de miután mindez hiá-bavaló volt, közülök hárman elhatározták magukat a nagy lépésre: megszöktek.

A szökés híre nagy fölfordulást oko-zott az eskadronnál s megindultak a táv-iratok a szélrözsza minden irányában a szökött huszárok után.

S a táviratok gyorsan eredményre vezettek.

A három szegény legényt szaronyos esendörök elfogták a szabad Duna partján, ahol már nem kinezta őket más, csak a sötét jövőtől való félelem.

A félelem, nem a törvényes büntetés-től, hanem azoknak a kinezásoknak az is-méltlódásától, amelyek miatt — szökött katonákká lettek.

S e félelmük nem volt alaptalan, mert — amint városzerte beszélük — páratlan kegyetlenséget vittek végig e szegény hu-szárokkal akkor, amidőn a esendörök át-adták őket az itteni escadron-parancsnok-ságoknak.

A kis hadnagy néhány legénnyel elébeugrott. Lőni nem mertek, mindenütt a saját emberei-kezt érte volna a golyó.

Elordította magát a huszár:

— Tágulj német!

Csuklóra ejtette szíjánál fogva a kardot, szíjába vette a kantárt, egymásután kisütötte két pisztolyát, oda vágta hozzájuk, aztán ke-zébe a kardot és elmenekült.

Szegény kis hadnagy ott esett össze a háznak előtt, az egyik golyó őt érte, nem is szólt egyebet csak: „O du mein Jesus, o liebe Muatta!“

Odaérkeztünk a szélaknai kapu előtti te-metőhöz. Felmutatott az öreg a négyoldal.

Ott van öcsém, ott fekszik a szegény gyerek: fölünk vitték őt ki oda.

Aztán vagy husz esztendő múlva eljött ide egy öreg örnagy, találkoztam vele a „Szö-lőben.“ Legfiataibb bátyja volt a kis had-nagnak.

Kimentünk a sirhoz, rátette kezét a fe-születre:

— Egyedül vagyok uram; az egyik fivé-remet félholtan, összehagyva hozták haza Ro-mániából 53-ban, a másik ott maradt a Ma-donna del montei majornál, a harmadik elesett Trautenaunál, ez a fiu innen ment szállást esi-nálni előre, az én félkezem ellőtték a garibal-dianusok a Predilen. Megtettük a kötelessé-günket, alle für unsern Kaiser für unser Oester-reich. Isten veled kleiner Sepp.

Az ő és honfiainak keserősége elfoszlott céltalanul az idő ködébe, a mi szenvedéseink meghallgatott, kedvesen fogadott áldozatok voltak.

Ő elment csendesesen elmúlni, végét várni hegyei közé, anélkül, hogy egy eszmét, egy szót megértett volna abból, amiért a mi köny-nyeink és testvéreink vére omlott.

Nagyot vágott az öreg Vulcán szeges botja a jeges kővön, csakugy sziporkázott és keserű meggyőződéssel vetette utána:

— És nem fognak megérteni minket soha,

Állítólag kikötötték őket a föld színé-től egy méter magasságban s órák hosz-zán át ily állapotban tartva a legváloga-tottabb folytonos szítkök között ütötték ott, ahol érték mindaddig, amig nesztét nem vették a kaszárnyába, hogy Schönefeld gyalogsági alezredes, állomás parancs-nok közeledik.

Az alezredest ugyanis az emberkin-zásról informált civíl emberek értesítették a kaszárnyai agyusztalásról, aki a hír hal-lottára azonnal a helyszínére sietett s a vizsgálatot megindította, bár akkor már a kaszárnyában — akáresak a híres Sipka-szorosban — minden csöndes volt.

Reméljük, hogy e vizsgálat olyan lesz, mely kideríti a való tényállást s ha csakugyan elkövetett a szállingó brutali-tás, átadja a tetteseket illetékes büntető hatóságoknak.

Ez esetben szigorú intézkedést ké-rünk aziránt is, hogy a Vilmos huszárok kaszárnyájában az embertelen kinezások meg-szünttetessenek.

Ha ezek megtörténeek, akkor hallga-tunk, de különben addig zörgetünk, míg végre megnyitvatnak ellőttünk az ajtók s meghallgatásra találunk.

Mert azok a szegény huszárok nem-csak „emberanyag“, hanem polgárai is e hazának, akikre mint erőteljes, ép embe-rekre nekünk is szükségünk vagyon a ka-tonaélet után.

H i r e k.

Személyi hírek. Dessewffy Sán-dor megyés püspök Moravacz Gyula károly-talvai kaplalt Csávosra plébánosnak nevezte ki. — Bánffy Dezső báró miniszterelnök család-jával együtt hétfőn egy havi tartózkodásra Herkulesfürdőbe érkeztek. — Blon din Gusztav es. és kir. tábornok tegnap Pancsovára jött, hogy az itteni helyőrség fölött szemlét tartson.

Minister a szomszédban. Darányi Ig-nác földmívelésügyi miniszter tegnap érkezett Molnár Viktor és Pállffy Elemér főis-pánok, továbbá Szivák Imre képviselő ki-séretében Fehértemplomra, ahol nagyszerű fo-gadtatásban részesült. Ma és holnap a környék-beli szőlő-ültetvényeket és új telepeket fogja megtekinteni, holnapután pedig Károlyfalván keresztül visszautazik Budapestre.

Anyakönyvi kinevezés. A belügyminiszter Torontálmegye torontál-szécsényi anyakönyvi kerületébe Takó Antal községi iskolai igaz-gató-tanítót anyakönyvvezető-helyettesé nevezte ki s a házassági anyakönyv vezetésével, valamint a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

Püspöki adomány. Dessewffy Sándor megyés püspökünk a valkányi r. kath. templom építési céljaira 2000 forintot adományozott.

Lemondott pártelnök. Mint megbízható helyről értesülünk, Bachmann Antal, a pancsovai szabadelvű párt elnöke lemondott e tiszteről. Lemondását aggkorával okolja meg. — Az új elnök személyére nézve még nem történt megállapodás.

A jó szívek. A szegény iskolás gyerme-kek valóságos áldása, a szerényen, csendesen, fáradhatatlanul tevékeny „Pancsovai né-pkönyha-egyesület“ magasztos célja mindszélesebb körben talál méltánylásra. Ujab-ban városunk következő hölgyei léptek a hu-manizmus szolgálatába u. m. Scherhauer Mari, Pesztalics Erzsébet, Pesztalics Cöleszt, Mészá-ros Róza, Wiedmann Éva, Kehrer Julia, Chris-tian Betti, Christian Matild, Lócz Lujza, Hesse Fáni, Szójka Emilné és Mandresoviczné.

Világfürdők vendégei. A végvidék világ-szerte híres fürdőjének, Herkulesfürdőnek ven-dégforgalma már megkezdődött. Amint ugyanis értesülünk, eddig már több mint 500-an for-dultak meg a kies nyaralóhelyen, köztük a nevezetes Barrison nővérek egyike, a most lovartól Barrison Lóna is. Ő külön-ben hosszabb idejű tartózkodásra érkezett oda.

Előléptetések. Az igazságügyminiszter Domokos Gyula pancsovai kir. törvényszéki, Szaabó Sándor pancsovai kir. járásbírói irnokokat a XI-dik rangosztály 2-ik fokozatába léptette elő.

Új főgimnázium. A nagyikindai gimnáziumot 8 osztályúvá bővítik ki. A hetedik osztályt az 1899—1900-dik, a nyolcadikat pedig az 1900—1901-dik iskolai évben nyitják meg.

Gazdák gyűlése. A „Torontálmegyei gazdasági egyesület” június hó 5-én d. e. 9^{1/2} órakor Nagybecskerekben gyűlést tart. Az elnöklést gr. Csokonics Endre, az egyesület elnöke fogja teljesíteni. Napirenden választások, köztük az elnöki tisztségek betöltése, az ősz folyamán rendezendő általános állatdíjazás idejének és helyének megállapítása, az állatdíjazást rendező bizottságnak a megválasztása, végül folyó ügyek és indítványok lesznek.

Az elbocsájtott rabbiról. A helybeli izr. hitközség előjárásának még a múlt hó 16-án May Márkus hitközségi elnök vezetése alatt tartott gyűlésén történt, hogy dr. Kelemen Adolf rabbi különböző természetű viselt dolgai miatt azonnal elbocsájtott a nevezett egyház szolgálatából s egyidejűleg a rabbinusi teendőket teljesítésétől is felfüggesztették. — Minthogy lapunk csak a hó 29-én jelent meg s akkor már dr. Kelemen rabbinak az elbocsátása köztes tudomású volt, mi nem emlékeztünk meg e sajnálatos esetről. Most azonban mivel nevezett úr a „Torontál” című s talán más lapoknak is oly értelmi táviratokat küldözgetett szét, hogy az ő elbocsátása, illetve felfüggesztése „koholmány”, ezért e tényről kénytelenek voltunk most így elkésztetten közliré tenni lapunkban. Megemlítjük ezúttal még azt is, hogy dr. Kelemen Adolf a pancsovai „Társaskör”-ből is kilépett már.

Elhalasztott közgyűlés. A „Pancsovai Népkönyha-Egyesület” i. évi június hó 1-ére egybehívott közgyűlése, — miután az alapszabályok 11. §-ában megkívánt legalább 20 tag meg nem jelent, — megtartható nem volt. Az ezen okból elhalasztott közgyűlés — melynek tárgyai: jelentések, esetleges interpellációk, az elnökség, választmány és női bizottság választása és esetleges indítványok — június hó 6-án délután 3 órakor fog a városháza nagytermében megtartatni azon megjegyzéssel, hogy ezen közgyűlés minden körülmények között határozatképes.

Új telepítés vidékünkön. Darányi miniszter engedélyt adott 40 családnak, hogy Krassó megye Igazfalu községében új telepet letelekezzenek. — Mint hírlik, a deliblati homokon leendő telepítést is végleg rendezti ezuttal a miniszter.

A turisták köréből. A „Délmagyarországi Kárpát Egyesület”, melynek tavalyi közgyűlésén Pancsováról számosan jelen voltak, — a napokban tartotta választmányi ülését, amelynek határozatából a közgyűlés pedig augusztus hó 18—21-én Karánsebesen fog megtartatni. Ugyanekkor az egyesület hivatalos közlönyéül a „Délvidéki Sportlap”-ot választotta. Elhatározta továbbá a választmány, hogy a „Muntye-Mic” hegy lábán menedékházat emeltet és a környéken levő kiránduló helyekre vezető utakat jó karba helyeztetni és jelző táblákkal ellátja. Tanácskozott végül még a stajerlaci emléktábla leleplezési módozatai fölött, mert az emléktábla a jövő hónapban már elkészül.

Tisztviselőket keresnek. Bosznia és Hercegovina kormányja tisztviselőket keres. A pénzügyi szolgálat teljesítésére alkalmas segédfogalmazóknak úgy látszik nagy szükében vannak az okkupált tartományok, pedig elég jó fizetést ígér a pályázati hirdetés. Az üresedésben levő segédfogalmazói állásokkal 1100 frt fizetés és 200 frt pótlék jár, ami nem éppen megvetendő javadalmazás. Több fogalmazói gyakorlatot is keresnek, kiknek évi 800 fr segélypénz a javadalma. Rónay Jenő főispánhoz küldték a pályázati felhívást, ki azt a tisztviselők között közzétette. A pályázati kérvények is a főispánhoz küldendők be, ki azokat elintézés végett Bosznia kormányához terjeszti fel.

Új vasút Pancsova-Kubin közt. A keresk. miniszter megadta az építési engedélyt a Pancsova-petrovosczei vasúttársaságnak Pancsova-Temespart-Hertelendyfalva-Sztaresova-Homoliz-Sándoragyház-Bresztovác-Plösz-Kubin állomásokkal építendő h. é. vasútvonalra.

Házasság. Ticseric János temeskubini telekönyvvezető Temesváron oltárhoz vezette Obert Fridát, Obert Ferdinand ny. vasúti mérnök leányát.

Iskolai ünnepély. A pancsovai állami főgimnáziumi ifjúsági önképző- és szavalóköre 1898. évi június hó 8-án délután 5 órakor a tornacsarnokban tartja záró-ünnepélyét. A tárgysorozat a következő: 1) Himnusz, Kölcsey-Erkeltől. Éneklő a főgimnáziumi ifjúság. 2) Örömhangozók, Babik Józseftől. Szavalja Schambek Jéfta VI. oszt. tanuló. 3) Magyar királyhimnusz, Jókai Mór szövegével Erkel Ferencztől. Éneklő a főgimnáziumi ifjúság. 4) Két amerikai dal, Richl Alberttől. Hegedűn játszószék Philippovics Győző II., Lövinger Vilmos, Mijatov Milivoj, Rosenbergné Ernő és Vujaskovics Vojin III. oszt. tanulók. Zongorán kíséri Lang Gusztáv III. oszt. tanuló. 5) Nyitány Tell Vilmos dalműből, Rossinitől. Zongorán játszószék Jablonszky Aladár V. oszt. tanuló. 6) A pogány magyarak napvárása, Mindszenty Gedeontól. Szavalja Erdélyán Panteleimon V. oszt. tanuló. 7) a) Ne sirj pajtás... b) Jó étel a rák meg a hal... Allaga Gézáttól. Éneklő a főgimnáziumi ifjúság. 8) Bihari érzélgője, Zadányi Armandtól. Hegedűn játszószék Románecz Arisztid V. oszt. tanuló, zongorán kíséri Mattanovich Árpád. 9) Görgei Artúr. Szász Károlytól. Szavalja Jankulov Sándor VI. oszt. tanuló. 10) Szózat, Bakody Lajostól, Zongorán játszószék Mattanovich Árpád. 11) A tavasz, olasz népdal Tosti Páltól. Éneklő a főgimnáziumi ifjúság. 12) Menuetto. Vonós-ötös (1740-ből) Bocherintől. Hegedűn játszószék Alföldi Géza, Zsidó Zoltán VII., Jovánovics Szilárd VI., mélyhegedűn Stern Gyula VII., gordonkán Schwalm Ármán V. oszt. tanulók. 13) Tetemre hívás. Arany Jánostól. Szavalja Jankulov Boriszláv. 14) Bucsi, Belezna Antaltól. Éneklő a főgimnáziumi ifjúság. 15) Románecz, Becker Jánostól. Hegedűn játszószék Radda Frigyes, zongorán kíséri Mattanovich Árpád. 16) Pókainé, Illyés Báltintól. Szavalja Alföldi Géza VII. oszt. tanuló. 17) a) Erdőben, Würfel Vilmostól. b) A kürt szava, Silcher Frigyesztől. Éneklő a főgimnáziumi ifjúság. 18) „Robin des Bois”, Weber „A bűvös vadász” című dalművéből Hollaender Gusztávtól. Hegedűn játszószék Beck Albert I., Christian Radó, Schwalm Rikárd, Weifert György II., Lunz Károly III., Karner Árpád IV., Graff Emil VI. oszt. tanulók és Radda Frigyes, fuvolán Drágics Milán IV., gordonkán Schwalm Ármán V. oszt. tanulók, zongorán kíséri Jovánovics Szilárd VI. oszt. tanuló. 19) Az obsitos Bécsben, Garay Jánostól. Szavalja Ignátov Milorád IV. oszt. tanuló. 20) A jutalomkönyvek kiosztása. 21) „Fel dalra!” Ueberle Alberttől. Éneklő a főgimnáziumi ifjúság. Az ifjúsági ünnepélyre szülők és az ifjúság barátai szívesen láttatnak.

A gabonakészletek összeírása. Az országban levő gabonakészlet mennyiségének pontos ismerete ritkán volt olyan nagy jelentőségű dolog, mint éppen most, mikor ez a készlet egyik elsőrangú tényezője a gabonárák alakulásának. E nagy jelentőséget méltatva, értesülésünk szerint a kormány intézkedett a gabonakészlet összeírása ügyében. A nagyon fontos munkát ezúttal nem a gazdasági tudósítókra bízta, hanem a közigazgatási hatóságokra, illetőleg ahol lehetett, a kereskedelmi és iparkamarákra. — Az összeírás munkája vidékünkön is már folyamatban van s a lehető leggyorsabban befejeztetni fog, mert a földművelésügyi miniszternek az a szándéka, hogy e hónap végén már nyilvánosságra hozza az összeírás adatait. Szakkörökben érthető érdeklődéssel várják ez adatoknak valószínűleg gazdag tárházat.

Öngyilkosságból gyilkosság. Vasárnap már megemlékeztünk Milosavlyevics Drága állítólagos öngyilkosságáról. Az ezen ügyben megindított vizsgálat meglepő fordulatot vett. Alapos ugyanis a gyanu, hogy nem öngyilkosság esete forog tenn, hanem, hogy gyilkosságnak esett az asszony áldozatul. A gyilkosság gyanúja magára a szerencsétlen áldozat férjére, Milosavlyevics Ilára esett, kit a rendőrség már szerdán le is tartóztatott. A rejtélyes ügyben a vizsgálat folyamatban van.

Hihetetlen torzszülött. Csudálatos csaldás érte a napokban egy jóhiszemű franczföldi polgártársat. Az áprilisban tartott pancsovai vásáron jó áron megvett egy pancsovai iparostól 2 tehenet — jó áron azért, mert az állatvilág e bájos teremtményei — várandósak voltak. Minthogy az a körülmény, amikor az embernek gazdasága habár borjakkal is, de szaporodik, nem utolsó dolog még Franczföldön is, ennél fogva reményekkel teljesen várták a franczföldiek, amikor beteg ágyba jutnak majd az érdemes földi tehenei. A múlt héten azután elérkezett a nagy nap s leszállott a golya a kérdéses két tehenet tertőzkodási helyének udvarára. A franczföldiek összeszaladtak üdvözölni az új teremtményeket. Nagy volt azonban csudálkozások amidőn látták, hogy az egyik borjunak várt újszülött kutyafejű s testének törzse pedig az emberi testhez hasonló. A csudálatos eset híre lassankint eljutott az előjáróság fölébe is, amely a torzszülöttet Budapestre, egyik muzeumba felküldötte. — Ebben a furesa ügyben talán célszerű volna, ha a pancsovai rendőrség nyomozatot indítana.

Italmérők uzsorája. Lelketlen italmérők valósággal legendászerűleg megszarolják a pálinkaivásra szokott szegény népet olyképp, hogy ha elfogyott a pénze, akkor is adnak még neki hitelbe pálinkát, de egyúttal zálogba veszik legutolsó ingó-bingó vagyonkáját is, mert némelyik italmérő zálogüzletet tart a pálinkamérő üzlete mellett. Ez természetesen a pálinka-uzsora netovábbja, miért a belügyminiszter most körrendeletileg utasította a hatóságokat, hogy tiltsák meg az italmérőknek, hogy kezi zálogot vegyenek a munkásoktól és hogy szeszüzleteik mellett zálogüzletet tarthassanak. Erre jó lesz természetesen Pancsován is ügyelni a rendőrségnek; a vidéken pedig a községi előjáróságoknak.

Az emberölés büntetése. Még a múlt év augusztus havának egyik napján vérében fagyva találták Orlován az öreg Stankov Jován holttestét. Mindjárt az első hatósági szemle megállapította, hogy Sztankov Jován erőszakos halálnak áldozata, aminek folytán a csendőrség azonnal megindította a nyomozatot a tettesnek felfedezése iránt. A kegyetlen ember rövid idő alatt a csendőrség kezébe is került Sztankov Zsiva személyében. Ő ugyan még a pancsovai kir. Törvényszék előtt tegnap megtartott vértárgyaláson is tagadta a borsasztó tett elkövetését, de azért a Törvényszék dr. Geszti Ármán kir. ügyész vád- és dr. Weil Adolf ügyvéd védbeszéde után a tanúk terhelő vallomása alapján szándékos emberölés büntetében bűnösnek kimondotta s 15 évi fegyházra ítélte.

Idegenek névsora. Május 29-től június 2-ig a következő idegenek fordultak meg Pancsován: „Weisz” szállodában Lencz Julia tanítónő Sándor gyűhöz Messer Dávid kereskedő Ujvidék, Stelzl Vilmos Ulma, Wolf József utazó Bécs, Goldstein Pál kereskedő Zimony Deutch Rudolf kereskedő Nagy-Kikinda, Back Sándor utazó Budapest, Thun Moritz utazó Bécs, Teitschl Jakab tanuló Nagy-Becskerek, Janits Pál birtokos Tem-Kubin, Kralik József utazó Budapest Schidlof Moritz utazó Bécs Nelken Adolf utazó Bécs, Epstein Gyula utazó Ujvidék, Rosenbaum Moritz kereskedő Temesvár, Philipsohn Miksa utazó Berlin, Nasser József mérnök Nagy-Becskerek, Fried Vilmos mérnök Antalfalva, Gyurics János kereskedő Ruma, Straka Severin kereskedő Ujvidék. — A „Trombitás” szállodában: Baurencz Sándor utazó Budapest, Méh Adolf tiszth. Nagy-Becskerek, Marosy Nándor utazó Budapest, Schlanger Isidor, hivat. Uj-Páza, Zupanyek Viktor utazó Prága, Tuzó Béla gyógyszer B.-Gyula Klimberger Vilmos utazó Bécs, Wagner Alfred utazó Bécs Stern Salamon utazó Budapest, Vajda Béla utazó Budapest Szántó János magán. Számos, Vég István magán. Öcsöd

Az anyakönyvi hivatalból. Pancsován az anyakönyvi hivatalnál május hó 29-től június hó 2-ig az alábbi bejegyzések történtek és pedig **születések:** Werner János, Hryán Mihály, Zubek Rozália, Seger Antal, Tarais Darinka, Barbuly Csedomir, Schock Károly Heidinger Paulina, Szekosan Szilárd, Antonijevics Dobrila, Csaplár utónevét nem kapott, Kumini Mária, Szarar Danicza, — **házasságkötések:** Pomoriacz István és Reezler Erzsébet, Porkar Athanasz és Karavlah Perszida, — **halálozások:** Tomics János 29 éves, Keller Rozalia 64 éves, Danjanovics Lyubomir 10 hó, Milosavlyev Iloné szül. Milosavlyev Sarolta 33 éves, Bajusz Lajos 3 éves, Kormos József 11 éves, Kokesch Jánosné, szül. Prohaszka Anna 83 éves, Vencsev Péter 14 hónapos, Csaplár utónevét nem kapott 7 órá.

Kiadótulajdonos: Feymann Gyula.
Nyomatott Vig Simon gyorsajtóján.

TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

ASSICURAZIONI GENERALI Nyereség- és veszteség-számla az A mérleghez. Elemi biztosítási ág (1897.)

Table with columns for 'korona' and 'fl.' showing financial data for the 'A mérleghez' section. Includes sub-sections like 'I. Kárfizetések', 'II. Üzleti kiadások', and 'III. Leírások és egyéb kiadások'.

Nyereség- és veszteség-számla a B mérleghez. — Életbiztosítási ág. (1897.)

Table with columns for 'korona' and 'fl.' showing financial data for the 'B mérleghez' section. Includes sub-sections like 'I. Esedékes biztosítások és járadékok fizetése', 'II. Fizetések visszavásárolt kötvényekért', and 'III. Üzleti kiadások'.

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1897. december 31-én.

Large table showing the balance sheet ('vagyoni állása') with columns for 'A tétel neve', 'korona', and 'fl.' for various assets and liabilities.

Names of directors and officials: Besso József, Besso M., Dr. Bozza Camillo, Dr. Levi J., Gróf Papadopoli Miklós, Romanin-Jacur Manó, Segré V., Vivante Fortunat.

Magyarországi vezérügynökség: Steinhardt, Poór. Bővebb zárszámadási jelentések az alanti főügynökségnél kaphatók.

Kransevit's P. fia.

